

QU ^

predstavitev

gradnja z javnim naročnikom

D

uvodnik
intervju
esej
predstavitev
prevodi

V reku, da je dobra arhitektura ogledalo dobre politike, se razume, da je država načeloma najboljši naročnik. Ker je pri nas premalo dobre komunalne politike - malo je dobrih županov, ki so sposobni imeti in uresničevati dolgoročne vizije - je tudi premalo dobre javne arhitekture. Je pa nekaj svetlih izjem. Nekaj slovenskih mest (med njimi žal ni Ljubljane in Maribora) in še manjše število javnih služb, ministrstev in drugih javnih inštitucij, je pričelo sistematično graditi podobo za prihodnost z naročanjem in graditvijo kvalitetne arhitekture.

Z zakonitvijo natečajev za objekte iz javnega denarja (ZGO, 2002) so se pričeli oblikovati pogoji za obdobje razcveta kvalitetne arhitekture javnih stavb. Arhitekti uporabljajo natečaj kot eno redkih priložnosti, da pridejo do dela, ki omogoča arhitekturni presežek.

Policijske postaje, zapori, ministrstva, domovi za stare, knjižnice, vrtci in predvsem šole: osnovne, srednje in visoke, postajajo pomembna veja institucionalne, javne arhitekture, ki nekako drži splošni nivo in skozi primerjave ter tekmovalnost gradi ter obnavlja arhitekturno kulturo. Nekatera urbanizirana okolja so uspela preko natečajev, ki jih je generirala predvsem širše nastavljena urbana politika ali politika investitorja, zgraditi nekaj stavb, ki prinašajo polet iz zatečenega stanja. Nabor objektov, med katerimi le slaba polovica ni bila pridobljena z instrumentom javnega natečaja, dokazuje pomen natečajev za rast arhitekturne kvalitete.

Politika natečaja z javnimi naročili pa vendar še zmeraj ni povsod ustrezno vzpostavljena. V tem oziru se marsikateri natečaj znajde v paradoksalnem položaju - strokovno briljantna rešitev se ne realizira, ker ne upošteva številnih specifičnih lokalnih pogojev ali pa se arhitekt v procesu načrtovanja in gradnje osamljen znajde v nemogočih situacijah administrativnih in miselnih labirintov naročnika ter države. V kar nekaj primerih se preko javnega natečaja zgradi arhitektura ekscesa - v pozitivno ali negativno smer. Arhitektura javnih natečajev je v veliki meri ujeta v zanko ozkih, zastarelih, omejujočih, stalno spremenljivih pponderjev vrednotenja in kdo ve kakšnih še pogojev, ki onemogočajo, da bi prav preko javnih naročil država naročala arhitekturo, ki bi bila pripravljena na eksperiment, razvoj, in ki bi oblikovala vzore in mejne kamne sodobne slovenske arhitekture. Vse to pomeni, da bo kulturo natečajev marsikaterem področju potrebno šele vzpostaviti. *M.D., U.L.*

Public Tender Buildings

By saying that good architecture showcases good policy, one at the same time implies that the state is generally the best investor. Since there is not enough good municipal policy in Slovenia - there are few municipality heads capable of holding and fulfilling long-term visions - there is not enough good public architecture, either. There are some notable exceptions, however. A few Slovene towns (regrettably not including Ljubljana and Maribor, the two biggest cities) and fewer civil service departments, ministries and other public bodies began to systematically build their image for the future by procuring and realising quality architecture. By regulating public tenders for public-funded buildings (Construction Act, 2002), basic requirements for proliferation of quality public architecture began to be met. Architects take advantage of public tenders as a rare opportunity to secure an order which may result in architectural excellence.

Police stations, prisons, nursing homes, libraries, kindergartens, but most of all schools - from elementary and secondary ones to universities - are becoming an important branch of institutional, public architecture which somehow manages to hold the standard and, by way of juxtaposition and competition, shapes and revives architectural culture. By holding public tenders generated by informed urban policy or policy of individual investor, certain urbanised environments were able to construct various buildings that represent an escape route from the current state of the matters. The range of buildings, not even half of which were not secured by means of public tender, is a testimony to the importance of public tenders for architectural quality advancement.

Public procurement policy has not yet been fully implemented, however. Many a public tender was faced with a paradoxical situation where a brilliant solution (from a professional standpoint) was abandoned because it did not comply with the multitude of specific local conditions. Just as often, architects busy with designing or constructing were left alone to navigate the bureaucratic quagmire or deal with unreasonable demands of the investor or the state. In several cases, the result of a public tender was the architecture of excess - either positive or negative. To a great extent, the architecture of public tenders falls victim to narrow minded, outdated, limiting and yet ever-changing assessment systems and further unforeseeable conditions that effectively prevent the state to use public tenders to procure architecture that would be ready to experiment, evolve and provide models and milestones of contemporary Slovene architecture. This is a clear sign that in many areas, the very culture of public tenders is still to be established.

predstavitev

ab

- 01/ Srednja zdravstvena šola v Celju
- 02/ Policijska postaja Moste
- 03/ Fakulteta za elektrotehniko v Mariboru (FERI)
- 04/ Osnovna šola Oskar Kovačič
- 05/ Vrtec Mravljinček
- 06/ Večnamenska dvorana v Svetju
- 07/ Fakulteta za matematiko
- 08/ Spominska kapela pod Krenom
- 09/ Občina Gorišnica

M 5 ?

6.00

m

ab

predstavitel

srednja zdravstvena šola v celju

arhitektura:
Vojteh Ravnikar,
Robert Potokar,
Tanja Košuta
 sodelavca:
Blaž Budja, Janez Brežnik

investitor:
Ministrstvo za šolstvo in šport
 lokacija:
Celje
 velikost objekta:
6.600 m²

leto:
2005
 investicija:
7 mio EUR

Foto: Blaž Budja

6.01

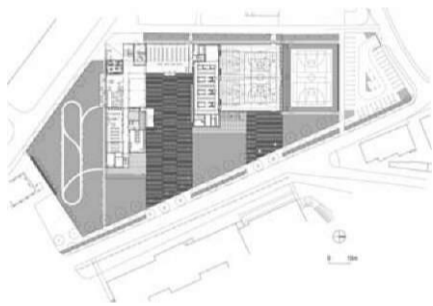
Srednja zdravstvena šola v Celju je na prostoru, v katerega se iztekajo različne geometrije okoliških mestnih predelov. Geometrija novo načrtovane šole tako ne nadaljuje neke izbrane obstoječe geometrije, temveč je prej posledica pomanjkanja naslonitve na katerokoli prostorsko dominantno. Izbrani koncept - prostorska zasnova - izhaja tako iz parametrov, značilnih za šolsko poslopje, ter iz razpoložljivega gabarita parcele. Edina prostorska odrednica, na katero se navezuje sistem šolskega kompleksa, je tako smer Ipavčeve ulice. V zunanji ureditvi se Ipavčeva ulica kot najkvalitetnejši prostorski element prevrednoti v prospekt, namenjen pešcem, z internim kontroliranim parkiriščem za zaposlene. Z novega prospekta se odpira pogled na celjske simbole, kot sta Celjski grad in Marijina cerkev, ki se odčrtavajo v ozadju prostorske slike in tako novo nastali prostor vizualno in vsebinsko navežejo na mestno središče.

Stavbno telo šole je formirano v obliki črke U, katere krake predstavljajo trakt učilnic, centralna garderoba z upravo ter trakt telovadnice z garderobami v prostoru zaklonišča. Sam trakt učilnic sestavljata dva vzdolžna stavbna volumna, povezana z linijo komunikacij, ki z zamikom sledita gradbeni liniji. Tako nastali šolski trg se navezuje na drevored vzdolž Ipavčeve, ki se mimo trakta telovadnice zaključijo ob zunanjih športnih igriščih.

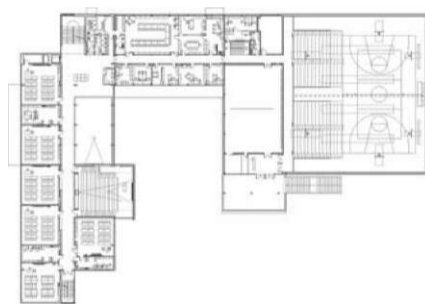
Šolski trg se iz smeri Ipavčeve ulice izteče v prostor, ki ga z desne zamejuje ozelenjena stena zaklonišča oziroma telovadnice, na levi se ustvari prostorski zaliv večnamenskega prostora, v osi pa se preko filtra garderob optično poveže z zeleno površino ob osnovni šoli in vrtcu.

Kompaktnost tršega dela stavbne kompozicije zaključuje športna dvorana, v katero se tako izteče volumen šolskega poslopja in ki hkrati pomeni sekvenco - prehod iz polnega prostora, t.j. trakta učilnic, preko telovadnice v odprti prostor zunanjih igrišč.

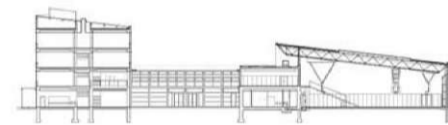
Dimenzijo večnamenskega prostora določa iz gabarita učilnic izmaknjeni volumen večnamenske predavalnice, ki ob tem, da izpričuje svojo izjemnost v siceršnji uniformnosti učilnic, vzpostavi še prečno sekvenco v vzdolžnem prostoru šolskega trga.

Situacija

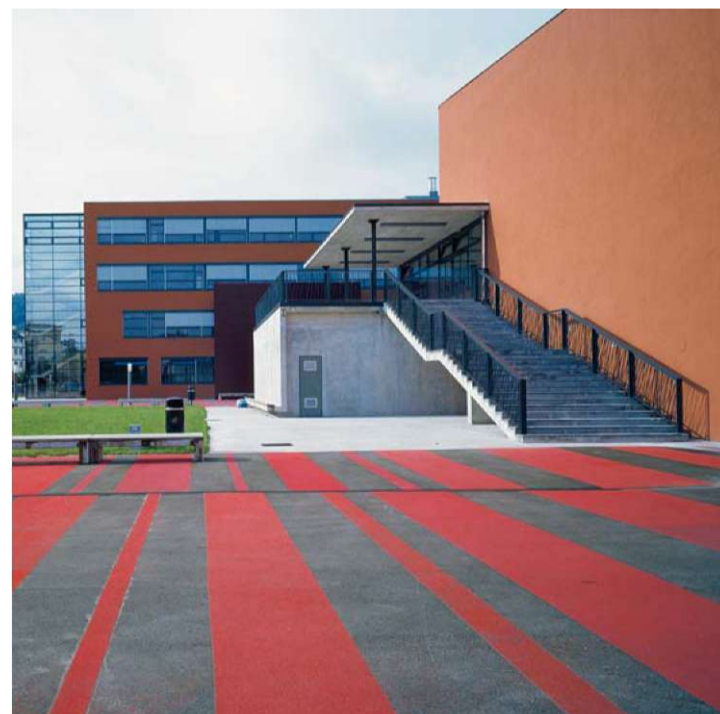

Tloris 1. etaže

Prerez

- O -

IIB

O

predstavitev

ab

9

9

ab

predstavitev

policijska postaja moste

arhitektura:
Matej Vozlič,
Vesna Vozlič Košir
 sodelavci:
Klemen Vodnik,
Grega Bizjak, Daša Repe

investitor:
Sava I.P., d.o.o. za MNZS leto:
2005
 lokacija:
Ljubljana, Moste
 velikost objekta:
6.300 m²

Foto: Blaž Budča, Matej Vozlič

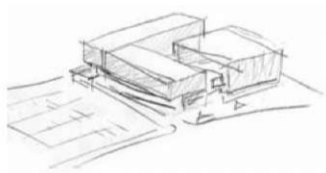
6.02

Okolje nove policijske stavbe je odmirajoča industrijska cona, ki leži v območju med BTC-jem in mestnim središčem. V to industrijsko predmestno okolje se nova policijska postaja Moste umešča kot najava možnega scenarija urbane rekonstrukcije predela. Stavba z novo vsebino in obliko daje območju močan akcent. Svojo urbano funkcijo monumentalizira kot opozicijo neoprijemljivi sedanosti. V nasprotju z efemernostjo in hitrim tempom vsakdanjega življenja predstavlja trdnost institucije oblasti in v njenem imenu policije.

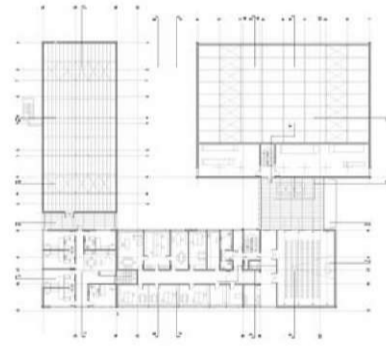
Gestika objekta je hkrati moderna in klasična. Kljub velikosti je arhitektura subtilna, okolice ne obremenjuje, pač pa jo nadgrajuje s svojo preprosto monumentalnostjo. Ko se ji približamo, se prične arhitekturna zgodba. Zunanost je resna in stroga, pa tudi odprta in elegantna. Vhodu sledijo sekvence notranjih prostorov in vsebin, ki vsaka zase predstavljajo inscenacije arhitekturne pripovedi. Za polikano fasado so skriti prostori iz policijskih nadaljevanj - zasliševalnice, dežurne sobe, celice za pridržanje. Po stranskem stopnišču prideš v hotel za samce s stanovanji, ko se spustiš v klet, pa naletiš na zapore. Prav celice zapora so s svojo abstraktnostjo eden od vrhuncev arhitekturne zgodbe objekta. Iz avle se po glavnem stopnišču povzpneš v srce policije - dvorano za dežurne kriminaliste. Pa se tu zgodba ne konča - iz dvorane je izhod na skrito teraso, onkraj katere najdeš fitnes in savno, s pogledi v telovadnico. Pravzaprav je objekt nekakšen kolaž funkcij. Po zasnovi bolj kot na šolo spominja na grad. Zasnova je tudi nekako samostanska, z osrednjim dvoriščem, ki je dostopno preko portona in je introvertirano. Pred stavbo je vhodna ploščad, ob boku pa veliko parkirišče. Notranje dvorišče je delno ozelenjeno, delno urejeno kot športno igrišče. Telovadnica ob dvorišču je velika, svetla, s filigransko konstrukcijo in oblogami. Arhitektura je zloženka iz volumnov z različnimi teksturami. Njeni elementi, nosilni in nošeni, oblečeni in masivni, lahki in težki, so vedno v dinamičnem ravnotežju, kakršnega je uvedla estetika moderne. Vedno bolj dovršene površine so ornamentirane z barkodo - tako priljubljeno metaforo sodobnosti, ki se ljubko ponavlja pri dekorativnih dodatkih. *M.D.*

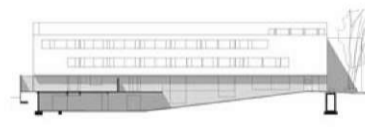
Situacija

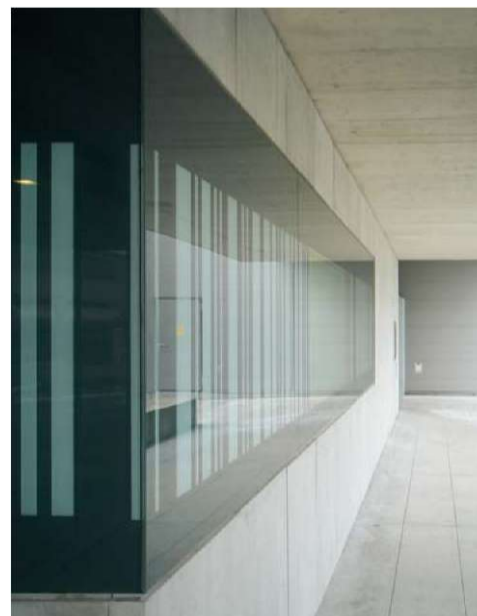
Skica

Tloris 2. etaže

Prerez

IIB

O

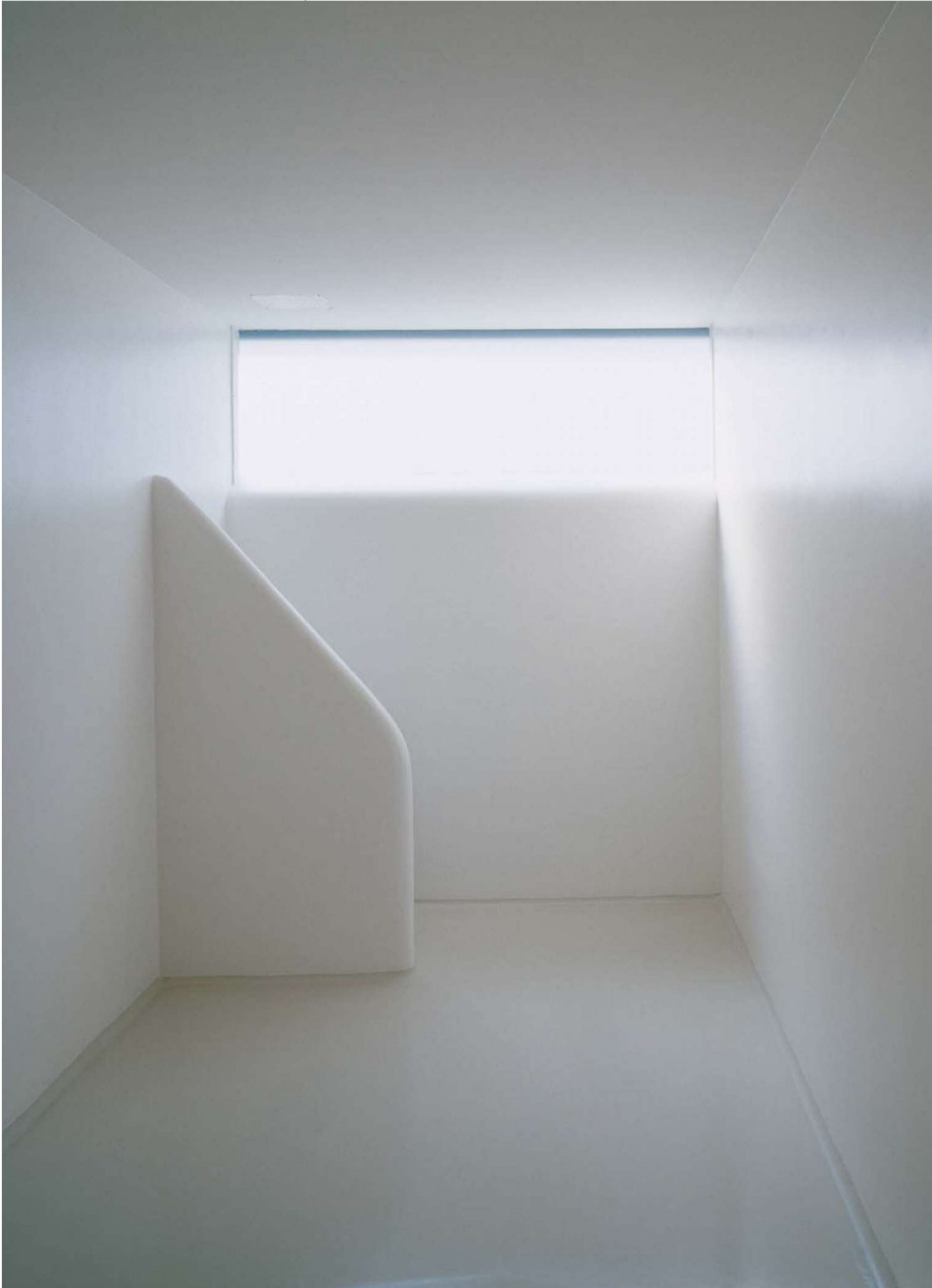
predstavitev

ab

ab

predstavitev

9

9

IIB

O

ab

predstavitev

fakulteta za elektrotehniko v mariboru (FERI)

arhitektura:
David Mišič,
Ljubo Mišič,
Mišič arhitekti

investitor:
Univerza v Mariboru,
Fakulteta za elektrotehniko,
računalništvo in informatiko
 lokacija:
Maribor, Smetanova 17

velikost objekta:
9.540 m²
 leto:
2005
 investicija:
9,5 mio EUR

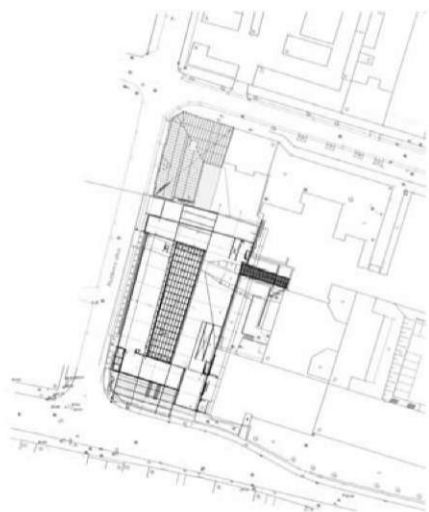
Foto: Miran Kambič

6.03

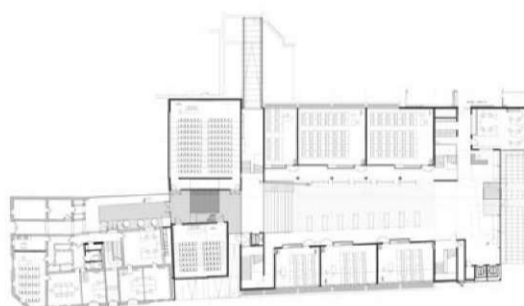
Objekt, ki ga morda nekoliko presega ambicija - sorazmerno majhen volumen z mnogimi opnami, ki so likovno strukturirane na dokaj klasičen način. Toga struktura s poudarjenim baldahinom in izmenjavanjem zaprto-odprte fasade formira močan urbani karakter stavbe. S (pre)širokim naborom poudarjenega likovno materialnega strukturiranja fasad nova stavba vzpostavlja v prostoru predmestne historične tvorbe arhitekturo, ki predvsem s pojavnostjo mase hote oblikuje tudi urbani nagovor hiše kot gradnika širšega urbanega prostora.

Močna prisotnost likovno strukturirane opne prinaša stavbi prepoznavnost, ki je plod predvsem introvertirane zasnove objekta. Razmerje med opno in interierjem je zgrajeno na materialnem kontrastu - navzven hladno, navznoter toplo. Interier z veliko osrednjo avlo je topel, svetel, lesen in prostorsko plastičen. Veliko okno hiše na jug spominja na motiv Plečnikove čitalnice Univerzitetne knjižnice v Ljubljani in prinaša šoli nadpovprečno veliko avlo.

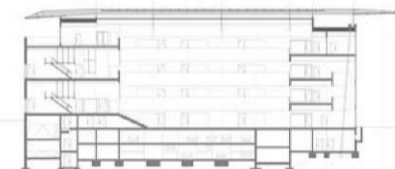
Avla je brez dvoma identifikacijski znak stavbe, kar je za univerzitetni objekt dobrodošlo, poleg tega pa nadaljuje tradicijo velikih avl, ki so za značilne za mariborsko arhitekturo 20. stoletja. Objekt pa se manj posrečeno vklaplja v obstoječo stavbno strukturo fakultete in v kontekst navezave na secesijski objekt ob Prežihovi ulici, kamor je umeščen dekanat fakultete. *U.L.*

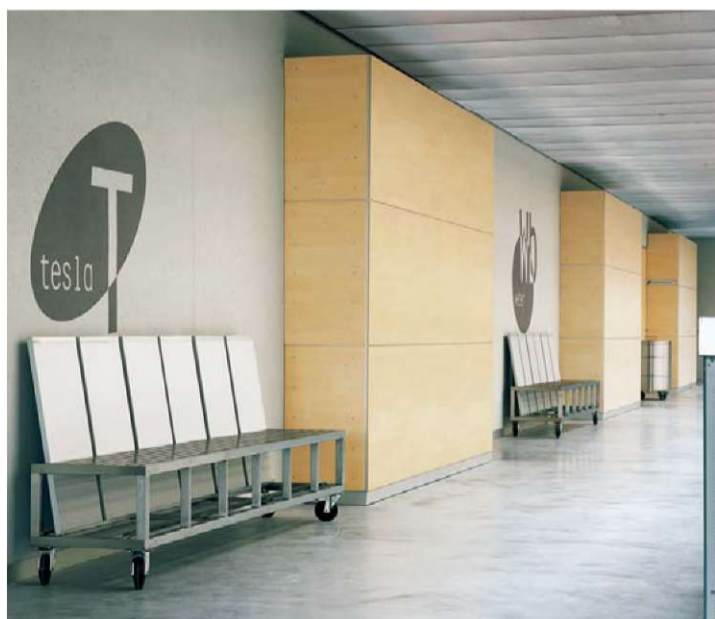
Situacija

Tloris pritličja

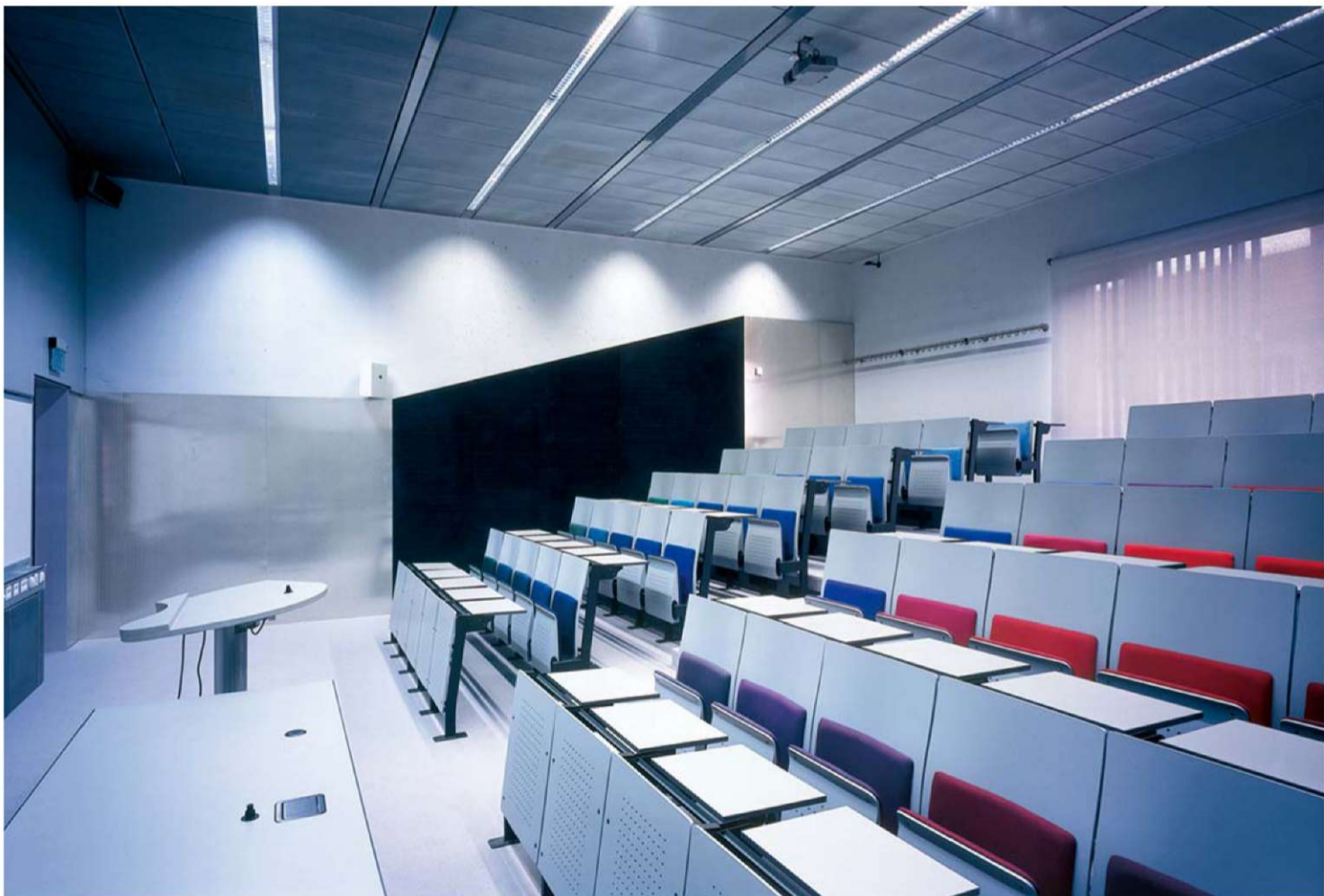
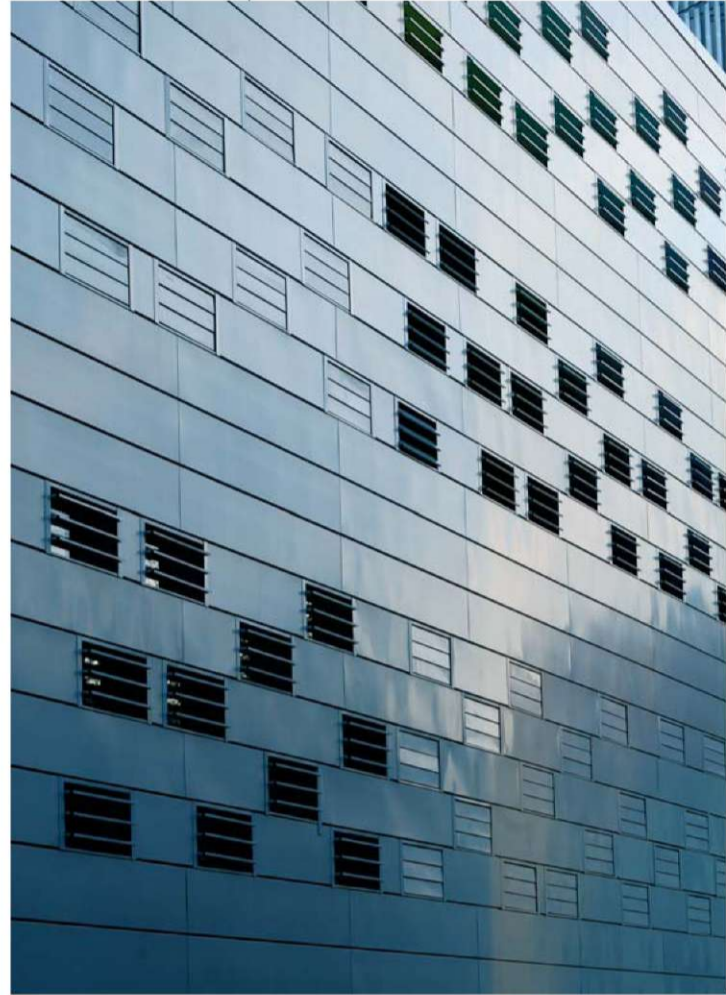
Prez

predstavitev

ab

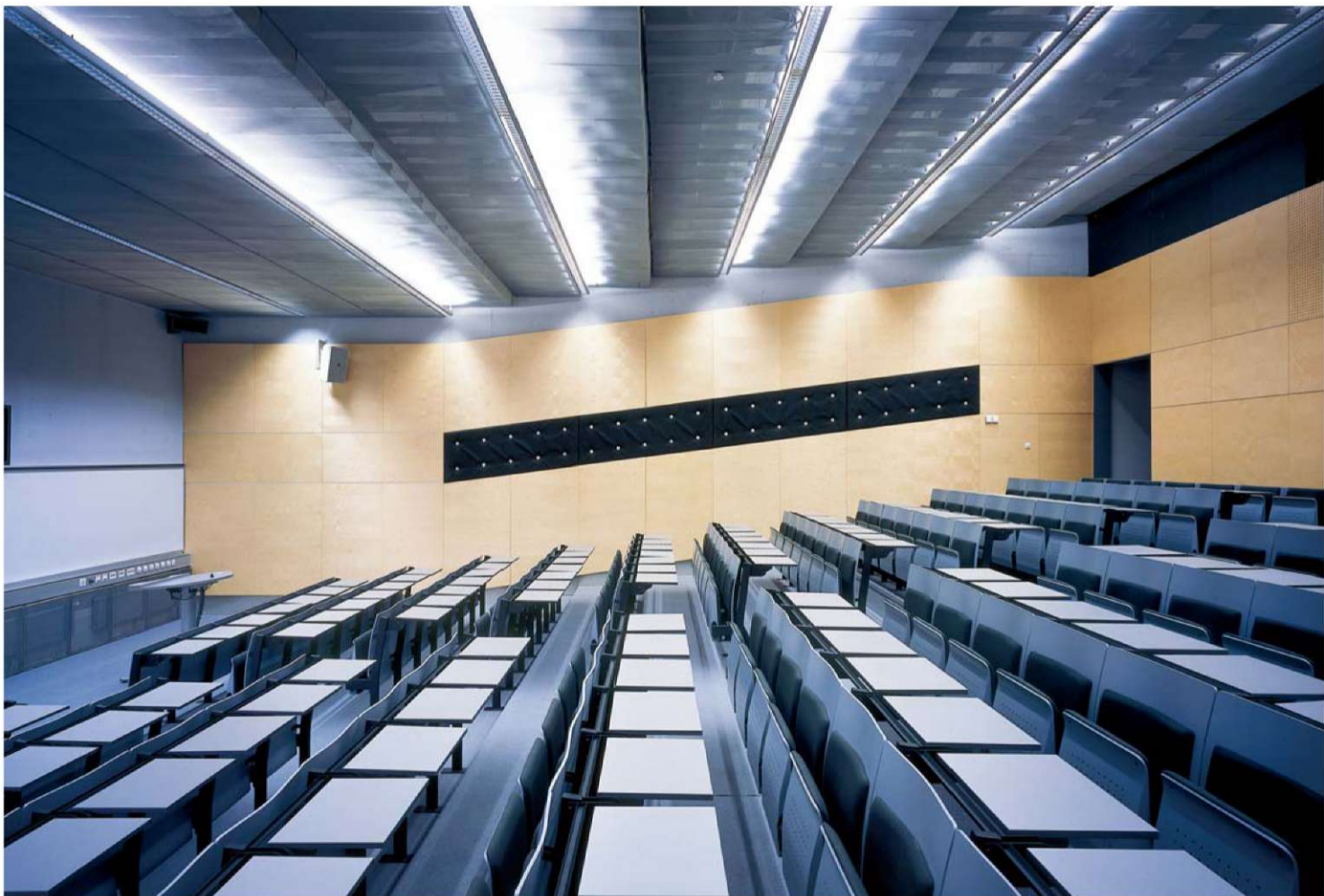
ab predstavitev

predstavitev

ab

ab

predstavitev

osnovna šola oskar kovačič

arhitektura:
Boris Briški,
Arhe, d.o.o.
sodelavka:
Sabina Les

investitor:
MOL-Oddelek za predšolsko
vzgojo, izobraževanje in
šport
lokacija:
Ljubljana, Galjevica 52

velikost objekta:
460 m²
leto:
2004
investicija:
417.000 EUR

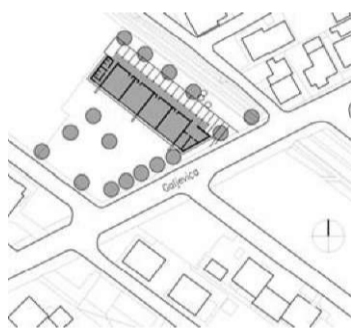
Foto: Boris Briški

6.04

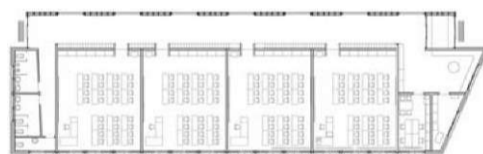
Skromna, zadržana, a skrbna in preudarjena arhitektura, tudi pri najmanjših družbenih ali večstanovanjskih zgradbah, je bila v šestdesetih letih prejšnjega stoletja odlika ljubljanske šole za arhitekturo. In vedno me razveseli zgradba, v kateri vidim prizadevanje po nadaljevanju tega "nečesa-dobrega-kar-že-imamo", brez hlastanja po ugajanju za vsako ceno, uporabljajoč vsa sredstva in domislice dnevnega tiska.

Današnji čas zgradbam družbenega standarda, kot žal poimenujemo tudi prostore, kjer se oblikuje naša osebna kultura, namenja vse manj prostora. Tudi standardi površin, ki so bili nekaj primerljivejši s tistimi pri naših sosedih, se še ne spreminjajo na bolje. Pričujoča podružnična šola s svojo postavitvijo v prostor in notranjo ureditvijo v največji možni meri izkorišča te okvire. Minimalno odmerjen potreben zunanji prostor vhoda s parkiriščem omogoča zgradbi kar največ širine za longitudinalno tlorisno razvitje. To pa večji del parcele na jugozahodni strani zgradbe prepušča zelenju.

Tako preprosta je tudi notranjost. Z vzdolžnega hodnika, ki se začne z razširitvijo z malima upravna prostoroma ter zaključi v partiji s sanitarijami, je dostopna vrsta štirih učilnic. Hodnik je zasnovan v dimenzijah, ki vendarle že lahko predstavljajo tudi razširjen prostor učilnic. Preprosta prostorska zasnova je čitljiva tako v črtah, ki jih kaže prerez, torej v volumnih, ki govorijo o pomenu in namenu posameznih prostorov, kot v enostavnem, a učinkovitem oblikovanju fasade. Zgradba kaže na arhitekta, ki ve, da ni treba vedno pokazati vsega, kar veš in znaš. *J.K.*

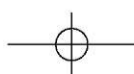
Situacija

Tloris pritličja

Prerez

predstavitev

ab

IIB

ab

predstavitev

vrtec mravljinček

arhitektura:
Boris Briški,
Sabina Les,
Arhe, d.o.o.

investitor:
MOL-Oddelek za predšolsko
vzgojo, izobraževanje in
šport
lokacija:
Ljubljana, Martinova pot 6

velikost objekta:
900 m²
leto:
2004
investicija:
1 mio EUR

Foto: Bogdan Zupan, Boris Briški

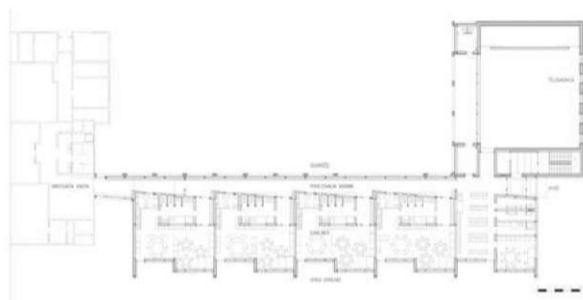
6.05

Vedno me razveseli, če je kaj postavljeno in zgrajeno tako, kot bi bilo tam že od nekdaj. Kot da bi že samo to dejstvo dajalo nekakšen občutek varnosti! Zasnova dozidave novih bivalnih enot vrtca in telovadnice vsekakor sproža takšen občutek. Pa ne le zaradi domačnosti, ki jo evocira zadržano arhitektonsko oblikovanje vzgojnih objektov, pri katerih že zasledimo viden podpis. Dozidave obstoječemu so vedno nekako dražljiv akt. Nevarnost je v dejstvu, da obstoječe z dodanim ne pridobi le površine in programa, pač pa dobi novo pozicijo in pomene v novi kompoziciji. Na nek način se lahko pokaže tisto, kar je bilo dotlej skrito. Lahko? Arhitektova zasnova dodanega oblikuje z obstoječima grajenima objektoma in raščeni zelenjem prostorsko kompozicijo, ki zelo večje izkorišča danosti prostora. Linija dodanih bivalnih enot vrtca se klasično odpira proti večji zeleni površini na vzhodu. Ko pa vstopimo v notranji, skupni odprti prostor, kjer že rastejo častitljiva drevesa, se šele zavemo pravzaprav nenavadne, a glede na situacijo vendarle povsem logične zasnove. Telovadnica je postavljena kot zaključek hodnika ob novih bivalnih enotah, tako da zaobjame to notranjo odprto, zeleno, osenčeno dnevno sobo celotnega kompleksa.

Tlorisna zasnova sklopa bivalnih prostorov in telovadnice kaže na izkušenega oblikovalca takšnih prostorov. Ti niso duhovito segmentirani le znotraj posameznih enot, pač pa v oblikovanje vključujejo tudi zunanji prostor; intimnejši prostor za igro na odprtem proti vzhodu členijo zamiki fasade, hodnik na zahodni strani, zagiban glede na svojo funkcijo, pa se skozi povsem zastekljeno zahodno fasado širi v že omenjeni zunanji, skupni, zeleni dnevni prostor kompleksa. *J.K.*

Situacija

Tloris pritličja

: O o f f M O o mM

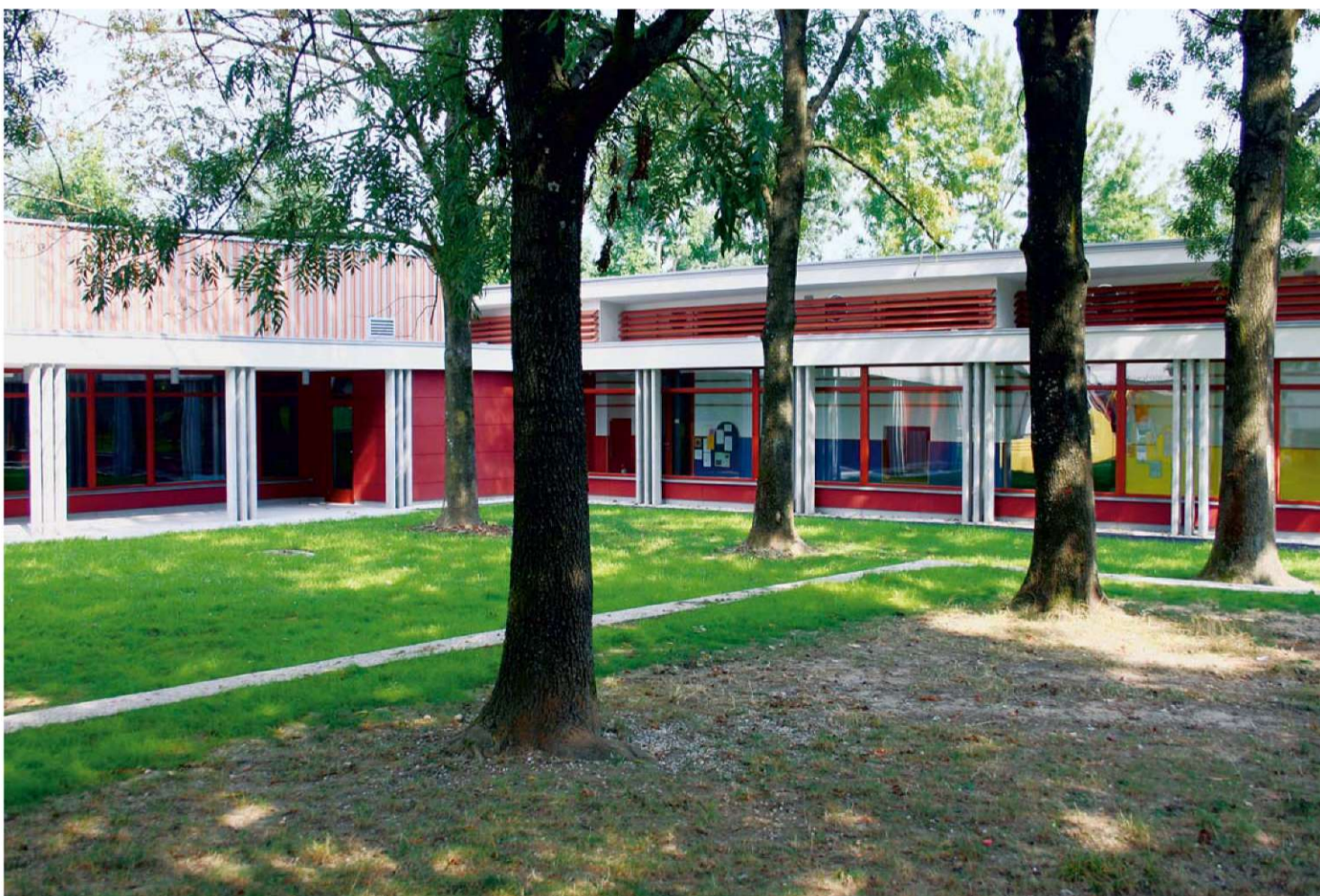
Prerez

predstavitev

ab

ab

predstavitev

večnamenska dvorana v svetju

arhitektura:

Matej Vozlič,**Vesna Vozlič Košir**

sodelavci:

Klemen Vodnik,**Grega Bizjak, Daša Repe**

investitor:

Občina Medvode

lokacija:

Svetje pri Medvodah

velikost objekta:

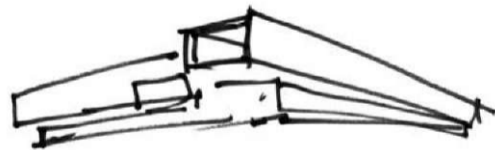
3.600 m²

leto:

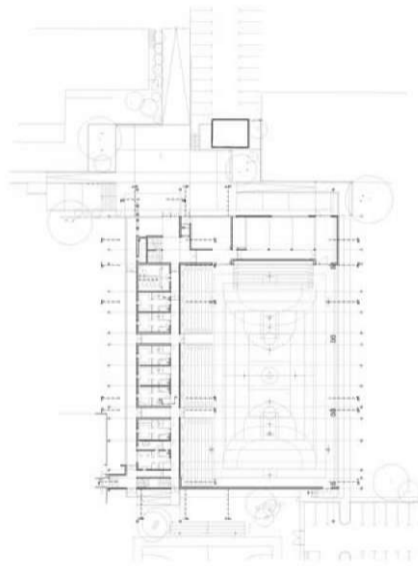
2005**ama - t****6.06**

V predmestju Medvod ob osnovni šoli je že prej stala telovadnica, ki pa je bila dotrajana in predvsem tudi premajhna. Občina se je odločila za izgradnjo večje, nove stavbe, ki bi bila poleg šolski telovadbi namenjena še rekreaciji, športnim tekmam pa tudi drugim občinskim prireditvam. Zato ima objekt poleg glavne dvorane še dve manjši, od katerih je ena namenjena plesu, in še vse potrebne pomožne prostore. Dostop do dvorane je s severne strani mimo zdravstvenega doma. Sam vhod in s tem tudi glavno fasado kazi dvojna garaža, zgrajena brez gradbenega dovoljenja, ki je, kot kaže, ni mogoče odstraniti. Prilagoditi se ji je moral celo trg pred dvorano.

Zaradi različnih funkcij je organizacija objekta zasnovana fleksibilno. Tako je iz predzidja možen vstop v glavno dvorano, v primeru, da gre za pomembnejšo prireditev, kjer so teleskopske tribune dostopne iz parterja. V drugih primerih, ko je odprta le fiksna tribuna, se morajo gledalci povzpeti v prvo nadstropje. Predzidje v prvem nadstropju, iz katerega je dostop do tribun, manjše dvorane in dvorane za ples, hkrati deluje kot razstavna galerija. Stavba ima poleg glavnega vhoda še neposredno povezavo z osnovno šolo. Glavno dvorano je mogoče razdeliti na tri dele in za pouk telovadbe uporabiti le del. Sicer je dvorana zasnovana tako, da ima fiksne tribune le z ene strani, teleskopske tribune pa so pod fiksnimi in še na eni krajših stranic. Celotna severna stena dvorane je steklena in nudi lep pogled po okoliških njivah s hribi v ozadju. Še posebno markanten je bil pogled na dolg kozolec, ki pa ga je lastnik med gradnjo dvorane brez gradbenega dovoljenja prezidal v garažo. Tudi za ta poseg se zdi, da je močnejši od javnega interesa. V notranjosti glavne dvorane prevladujejo modri toni, saj gre za barvo, ki simbolizira občino Medvode. Drugje je uporabljena siva, nekatere stene in arhitekturni poudarki so oranžni. Ta barva se pojavi tudi na fasadah, predvsem okoli oken. Zaščitni znak dvorane, stilizirana oblika porezane žoge, ki si ga je zamislil oblikovalec Žeak Prinčič, sta arhitekta v notranjosti uporabila kot ornament. Predvsem okolica še ni v celoti urejena. Ob zadnji fasadi, kjer je povezava s šolo, sta predvidena plezalna stena in velik prikazovalnik obvestil, ki bo obrnjen proti glavni cesti. Zraven je predvidena ureditev zunanega amfiteatra. A.H.

Koncept

Tloris pritičja

Tloris I. etaže

predstavitev

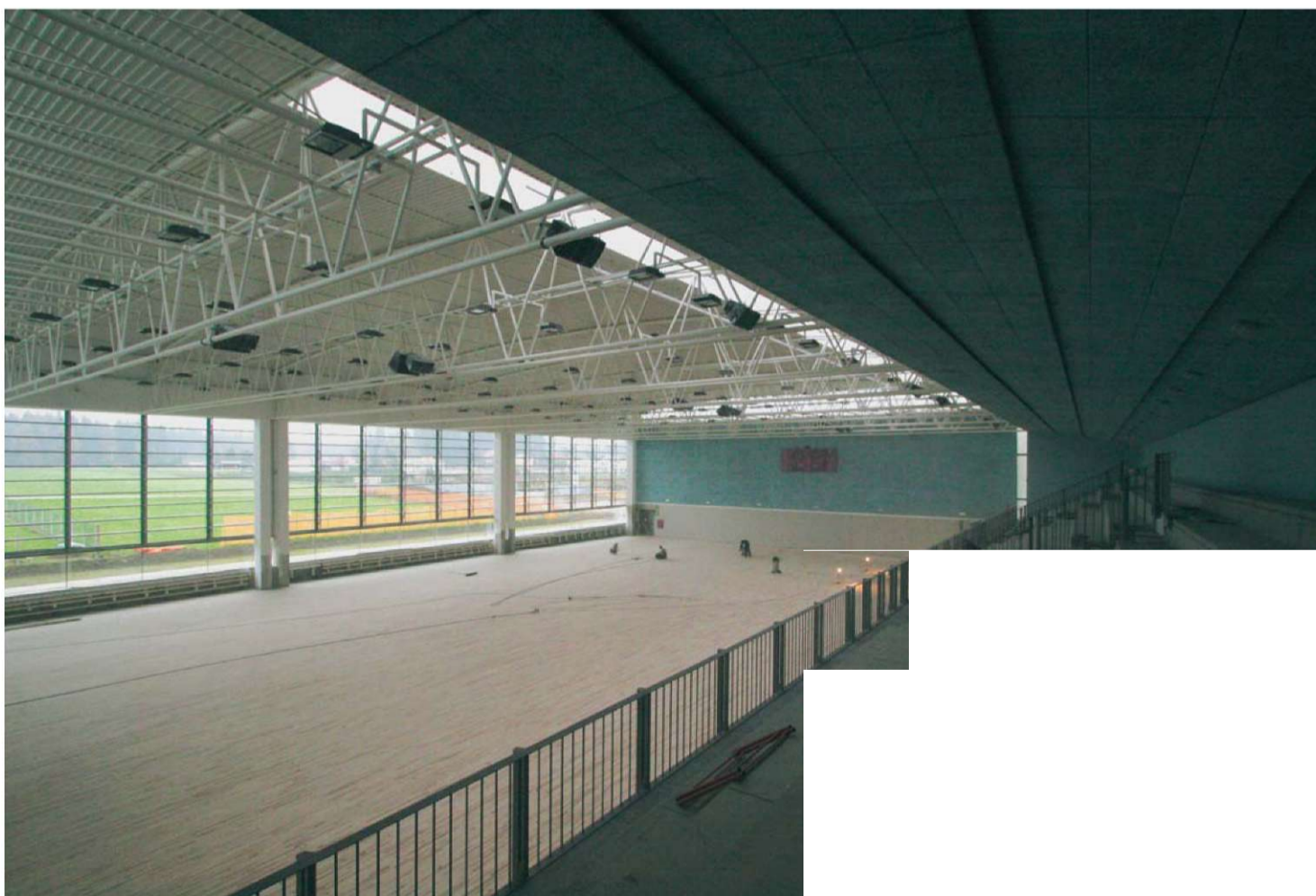
ab

ICS

ab predstavitev

predstavitev

ab

ab

predstavitev

fakulteta za matematiko

arhitektura:

Matija Bevk, Vasa J. Perovič,
Nika Prešeren, Robert Loher,
Maja Valič, Davorin
Počivašek, Uršula Oitzl,
Bevk Perovič arhitekti

investitor:

Univerza v Ljubljani
 lokacija:
Ljubljana, Jadranska 21

leto:

2006

velikost objekta:

400 m²

Foto: Miran Kambič

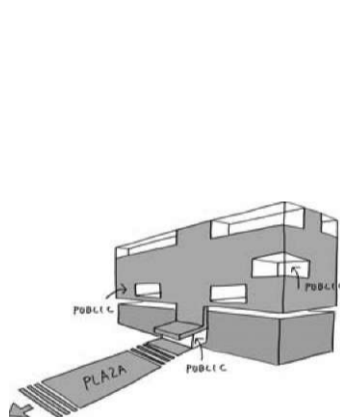
6.07

Zemljišče ob Jadranski ulici je bilo od nekdaj namenjeno matematičnemu oddelku Fakultete za matematiko in fiziko, vendar so v šestdesetih letih prejšnjega stoletja postavili le sosednji objekt oddelka za fiziko. Pri stavbi matematike so prišli samo do temeljev, na njih pa so leta 1968 zgradili Republiški računalniški center. Po nepredvidljivih poteh privatizacije je leta 1995 Republiški računalniški center postal zasebna delniška družba in prevzel tudi stavbo. Koje končno prišlo do gradnje novega poslopja oddelka za matematiko, je bilo to mogoče narediti le kot nadzidavo obstoječe stavbe.

Takšna odločitev je prinesla vrsto težav. Konstrukcijo je bilo treba narediti na novo in jo speljati skozi obstoječi spodnji dve etaži ter ojačiti temelje, kar je bilo mogoče storiti le v jeklu. Druga težava je bila, da stavba ob vhodu v pritličje nima avle, saj pritličje pripada drugemu lastniku. Tako je ob vhodu le vetrolov z vratarjem, po stopnicah in s pomočjo dveh dvigal pa se je treba povzpeti v drugo nadstropje, kjer se fakulteta zares prične, in to z eno od dveh velikih avl, ki predirata celotno stavbo. V tem nadstropju so velike predavalnice, največji sta na obeh koncih zgradbe. V tretjem nadstropju so običajne predavalnice, javni prostori pa so tokrat v vogalih. V četrtem nadstropju, kjer so kabineti profesorjev, so hodniki dvojni, v sredini so govorilnice. Vlogo velikega javnega prostora ima zbornica, poleg katere je čajna kuhinja. V zadnjem nadstropju so pisarne, ki pa ne zapolnjujejo celotne etaže, tako daje prostor še za tri terase, od katerih ena poteka po celotni dolžini južne fasade.

Karakteristična je steklena fasada, ki prekriva celoten novi del stavbe. Razen gladkih steklenih površin, ki nakazujejo javne prostore, je ostala steklena površina potiskana z vertikalnimi črtami. Te filtrirajo dnevno svetlobo, hkrati pa steklu dajejo značilno strukturo, saj se fasada zaradi tiska na zunanji strani manj blešči. Tako to ni prosojna opna, temveč bolj strukturiran plašč, ki ovija stavbo. Ker so tudi terase zaprte s kovinskimi mrežami, nastane pravilen škatlast volumen, iz katerega izstopajo le roloji pred javnimi prostori na južni fasadi in jekleno požarno stopnišče.

Arhitekti so oblikovali tudi vmesni prostor med staro stavbo fizike in novo matematike ter ju poskušali povezati s pomočjo malega parka z drevesi, klopjo in pokritim prostorom za kolesa. *A.H.*

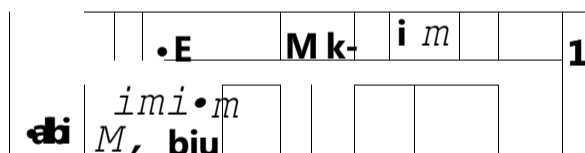
Koncept

Situacija

Tloris 2. etaže

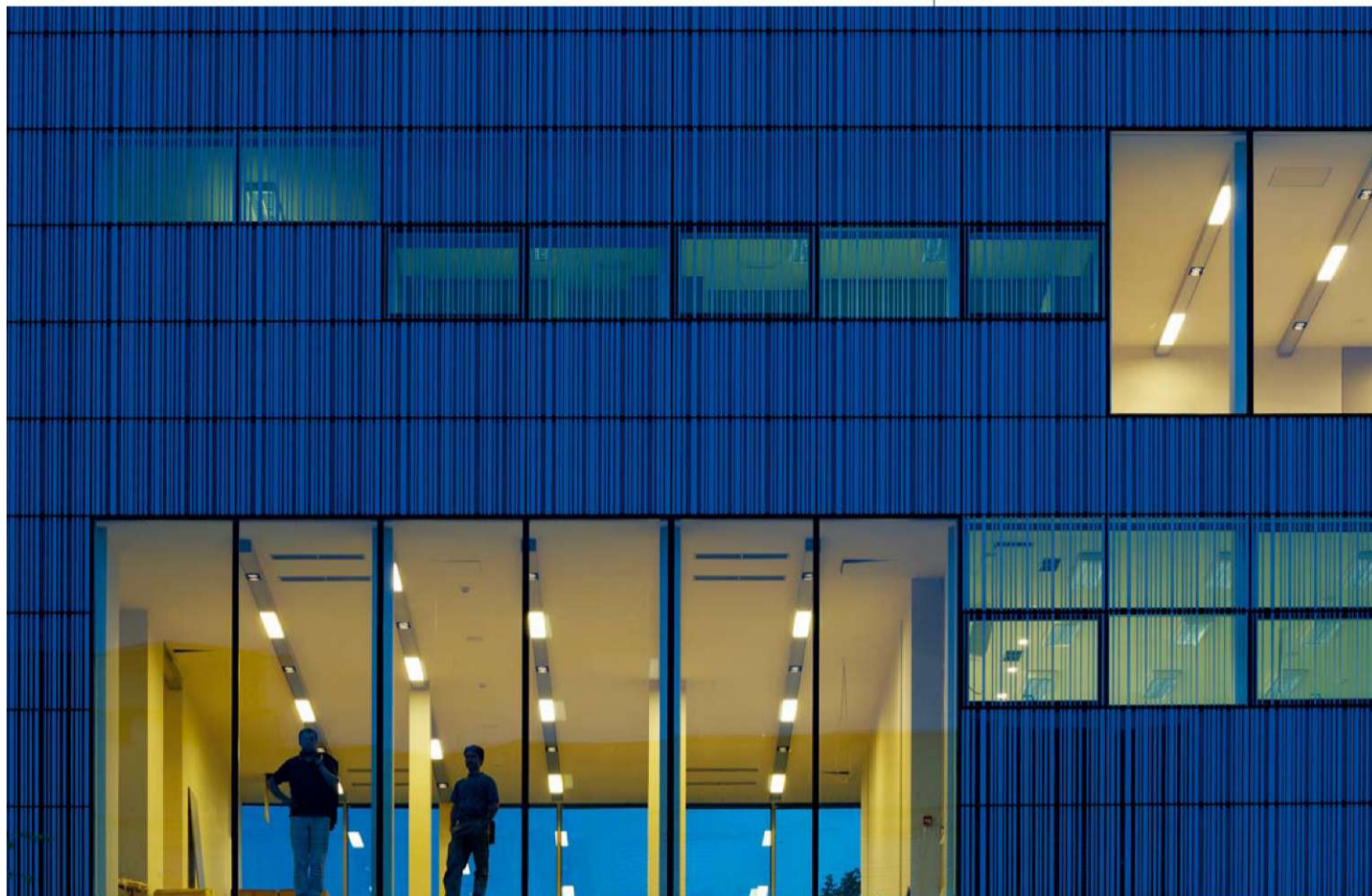
Tloris 3. etaže

predstavitev

ab

ab

predstavitev

spominska kapela pod krenom

arhitektura:
Polona Filipič,
Janez Koželj,
Martina Tomšič
 sodelavec:
Edo Wallner

investitor:
Ministrstvo za delo, družino
in socialne zadeve RS
 lokacija:
Pod Krenom, v bližini brezna
vosredju grobišča

velikost objekta:
70 m²
 leto:
2004
 investicija:
138.000 EUR

Foto: Miran Kambič

6.08

Lokacija kapele je v bližini brezna v osredju grobišča, ki je spomeniško zavarovano območje in pietetni prostor posebnega pomena. Kapela stoji na samem, odmaknjeno od ceste v gozdu, ki je v območju grobišča zaščiten. Do nje vodi uhojena gozdna pot.

Spominska kapela je namenjena za opravljanje bogoslužja ob spominskih svečanostih in posebnih priložnostih. Običajno služi obiskovalcem grobišča kot prostor za molitev pod nadstreškom, za maševanje manjšim organiziranim skupinam vernikov in kot prezberij za opravljanje maše na odprtem prostoru ob množičnih spominskih prireditvah za večje število vernikov. Tedaj se premična prednja stena odrine na dve strani in s tem na široko razpre oltarni prostor. Naslonjena na brežino na robu jase daje njena polkrožna oblika vtis oltarnega prostora v katedrali gozda. Ob kapeli je prosto stoječ križ, ki nosi manjši zvon-navček.

Kapela ima značaj intimnega svetišča v gozdu, kjer opravlja pomembno simbolno funkcijo. Zamišljena je kot preprosta, zadržana in resna arhitektura, ki zaznamuje posvečen prostor za molitev in spominjanje, v katerega se razen ob redkih verskih obredih ne vstopa. Zasnovana je v obliki segmenta kroga, ki orisuje posvečen prostor, v katerega se steka njena notranjost. Uporabljena gradiva izhajajo iz naravnega okolja in lokalne tradicije gradnje v njem. Arhitektura kapele združuje tri osnovne teme zavetja: tektonski oporni zid iz neobdelanega kamna, lebdečo streho nad njim in premično opno fasade, oblikovane iz prepleta lesenih in kovinskih mrež. Padajoča in prosejajoča svetloba izoblikujeta sugestiven ambient v notranjosti kapele, ki učinkuje skupaj s simbolnimi obeležji prostora sakralno. Kompozicija arhitekturnih elementov kapele daje vtis enostavne in vsakomur razumljive simbolne oblike, ki se skuša navzven zavarovati, se odpreti proti človeku in iz teme dvigniti proti svetlobi in upanju.

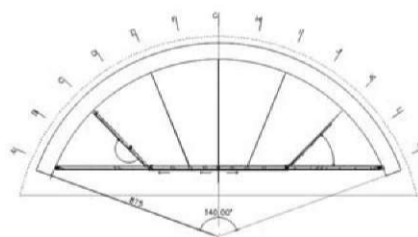
Glavni motiv notranjščine soustvarjajo oblika lebdeče strehe, nagovor njene strukture in videz lesa v padajoči svetlobi. Notranja oprema v kapeli je skromna in omejena na nujne elemente. Sestavlja jo premični oltar, oltarna plastika s svečnikoma in večna luč na konzolnem podstavku ter klop.

Kapela je oblikovana skromno in zadržano v skladu z naravno okolico, duhom kraja in simbolno vsebino arhitekture. Preprosta zasnova je bila tehnično preiščljena do najmanjše podrobnosti in delavniško natančno obdelana tako, da so bili upoštevani na eni strani poseben značaj arhitekture in na drugi posebni pogoji gradbene in obrtniške izvedbe. Vsa prizadevanja so bila usmerjena v iskanju poenostavitve izvajanja del na kraju samem z montažno izvedbo vnaprej pripravljenih jeklenih in lepljenih lesenih konstrukcij.

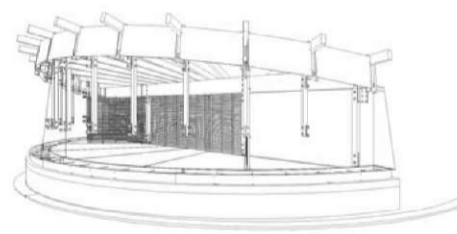
Funkcionalne zahteve in poseben značaj objekta so zahtevale visoko kakovost izvedbe vseh del in še posebej natančno obdelavo uporabljenih materialov v detajlih. Tudi enostavno oblikovana sakralna oprema je dobila svojo simbolno in uporabno vrednost z obrtniško natančno in vrhunsko izvedbo.

Situacija

Tloris

3D model

predstavitev

ab

áb

predstavitev

občina gorišnica

arhitektura:
**Manica Klenovšek Musil,
Mateja Pocajt**
investitor:
Občina Gorišnica

lokacija:
Gorišnica
velikost objekta:
890 m²
leto:
2005

investicija:
980.000 EUR

Foto: Mateja Pocajt

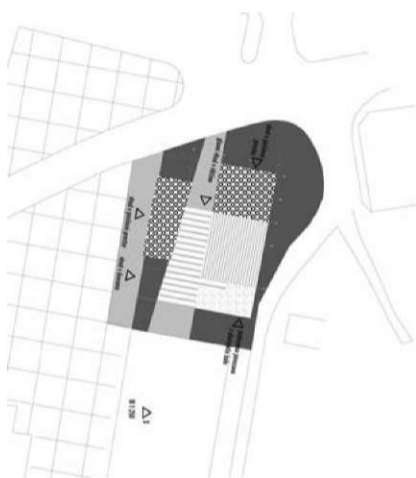
6.09

Občinska stavba je zgrajena na mestu nekdanje stare vaške šole. Novogradnja s svojim oglatlo členjenim volumnom pomensko zaključuje niz stavb, ki so v štirih desetletjih formirale novi vaški trg. Novo občinsko poslopje se oblikovno navezuje na izobraževalni kompleks, ki formira dve stranici trga, hkrati pa se kot topa ost "zariva" v historično obulično pozidavo, ki uspešno povezuje novi tržni prostor s prostorom glavne ceste skozi naselje.

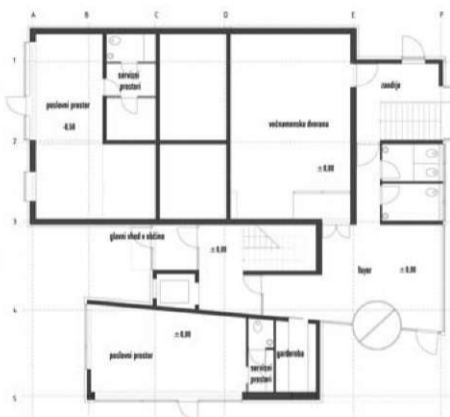
Stavba je funkcijsko razdeljena na tri sklope - večnamensko dvorano, manjši trgovsko poslovni del z dvema lokaloma v pritličju in občinske prostore v dveh etažah nad pritličjem. Oblikovno objekt vzpostavljata naložena volumna dveh stavbnih mas v obliki kocke, ki sta medsebojno diferencirana na več načinov - z barvo in poudarjenim razlikovanjem v oblikovanju okenskih okvirjev, z menjavo razmerij odprtine in načinom reševanja njihovega "zapiranja".

Občinski prostori so položeni nad dvorano in ob njo. Dvorana ima 870 sedežev in je na eni strani izrinjena iz stavbnega telesa. Pritličje, ki je usmerjeno proti novemu trgu, programsko formira urbanotvorni podstavek občine. Pritličje ima glede na orientacijo tržni in ulični lokal ter dvoetažni foyer z vstopi v občino, v večnamensko dvorano in do koridorja s šolsko stavbo, kjer so v kletni etaži urejeni prostori za interesne dejavnosti.

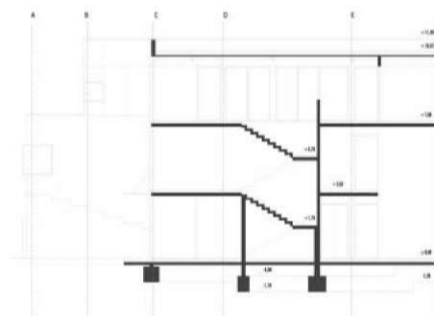
Volumen majhne stavbe je nadzorovano razčlenjen, z oblikovanjem pa ohranja ortogonalno estetiko kontrastnega kolorita ter "gladke" teksture v nasprotju z ostalim stavbnim tkivom. Škatlasta zasnova oblikovno izstopa izgrajenega okolja, vendar se z njim umerja s členjenem volumna na manjše oblikovne segmente, ki so med seboj diferencirani glede na funkcijsko trojnost stavbe. *UL*

Situacija

Tloris pritličja

Prerez

C i Ü
c Offl

predstavitev

ab

9

0

IIB

0